

Ὁ κατάλληλος νὰ μαγειρευθῇ διὰ φαγητὸν γιαχνί:
Αὐτὰ τὰ χόρτα ποὺ μάζεψα εἶναι γιαχνερά.

γιαχνί ἐπίθ. ἄκλ. κοιν. γιαχνὶν Κύπρ. Πόντ. γιαχνί
Κύπρ. (Μένουκ.) διαχνί Πελοπ. (Περιθώρ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yahni* = φαγητὸν ἐκ κρέατος μετὰ
κρομμύων παρσκευασμένον.

1) Τρόπος παρασκευῆς φαγητοῦ με χαρακτηριστικὸν κρόμ-
μου κομμένα εἰς λεπτὰ τεμάχια τσιγαρισμένα καὶ με σχετι-
κῶς ἄφθονον ἔλαιον καὶ τομάταν κοιν. καὶ Πόντ.: Κρέας -
ψάρι - κοττόπουλλο - μπακαλιάρος - φασόλια - σαλιγκά-
ρια - πατάτες - κουκκιά - κουνουπίδι - χόρτα γιαχνί κοιν.
Σήμερα θὰ κάνω πατάτες με κολοκυθάκια γιαχνί κοιν. Τὰ
λελεκούκια γίνονται γιαχνί (λελεκούκια = χλωρὰ κουκκιά)
Πάρ. Οὐ παππᾶς πιά εἶχε γιῶ παππᾶ-γιαχνί μέσ' 'ς τὶς
σβουνιές (ἐκ διηγ.) Στερελλ. (Παρνασσ.) Τὰ κουτῶ μαει-
ρεύονται γιαχνί με κρομμύλ, λάιν τζαὶ μάλαθρον Χίος
(Πισπιλ.) 'Σ τὸ γάμο τρῶνε μακαρόνια τσαὶ πατάτες γιαχνί
με κρέας Πελοπ. (Ξεχώρ.) Τὸ φταπόδι τὸ ἔκαναν γιαχνί με
χόρτα ἢ καὶ με ζυμαρικά Πελοπ. (Σκορτιν.) Ἀρέσκουν σου
τὰ βαζάνια γιαχνί; (βαζάνια = μελιτζάνες) Κύπρ. Ἐφα-
γᾶμι κιφτέδης γιαχνί Μακεδ. (Νάουσ.) Τὰ πουλλῖα ποὺ θὰ
τσακώσουμε με τὶς ξόβερρες θὰ δὰ φᾶμε γιαχνί 2) Οὐς., τὸ
κατὰ τὸν ὥς ἄνω τρόπον παρσκευασμένον φαγητὸν, ἰδίως τὸ
ἐκ κρέατος κοιν.: Σήμερα ἔχουμε γιαχνί κοιν. Σήμερα φάγα-
μαν γιαχνί μὴ πατάτις Ἡπ. (Κουκούλ.) Ἐμασα κάμπουσις
θαλιαραῖους κὶ φκειάκαμαν γιαχνί (θαλιαραῖους = σαλιγ-
κάρους) αὐτόθ. Πελοπ. (Καρδαμ.) Καθερῶ πατάτες 'ὰ
κάουμε γιαχνί ('ὰ = νὰ) Σύμ. Ἀ δὲ φάω γιαχνί νὰ λαδο-
πιγουνιάσω, δὲν εὐχαριστεῖωμαι πολὺ Κύθηρ. Τοῦ γιαχνί εἶναι
κοιὰς μὴ κρομμύδια Μακεδ. (Βόιον). β) Τὸ κρέας γενικῶς,
ἰδιαιτέρως τὸ ψαχνὸν Θράκ. (Σουφλ.): Ἀγόρασα δυὸ οὐκά-
δης γιαχνί. Πῆρα σήμερὰ ἓνα γιαχνί! γ) Πληθ. *γιαχνιά*
τά, εἶδος βρωσίμων χόρτων, τὰ ὅποια συνήθως παρασκευά-
ζονται μόνον *γιαχνί* Κρήτ.: Ποῦ πᾶτε; 'ς τὰ βραστά ἢ
'ς τὰ γιαχνιά; δ) Ὑπὸ τὸν τύπ. *παντρεμένον γιαχνί*,
εἶδος φαγητοῦ, τὸ ὅποιον ἀποτελεῖται ἀπὸ διάφορα
λαχανικά ψημένα εἰς τὸν φούρνον Εὐβ. (Κάρυστ.)

Ἡ λ. ὑπὸ τύπ. *Γιαχνῆς* καὶ ὡς ἐπών. Ἀθῆν. Εὐβ. (Χαλκ.)
Θεσσ. (Καρδίτσα. Λάρ. Φάρσαλ.). Καππ. Μακεδ. (Θεσσαλον.)
Μῆλ. Στερελλ. (Μαρκόπ.) καὶ ὡς παρωνύμ. Ἀθῆν. Πελοπ.
(Σουδεν.)

γιαχνίζω κοιν. γιαχνίζον βόρ. ἰδιωμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *γιαχνί*.

1) Παρασκευάζω φαγητὸν *γιαχνί*, τὸ ὅπ. βλ., κοιν.:
Γιαχνίζω πατάτες - τὸ κρομμύδι Λεξ. Δημητρ. Χρειάζεται
νὰ τὸ γιαχνίσῃς, προτοῦ νὰ ρίξῃς τὴν πάστα κοιν. Θὰ
τὸ γιαχνίσῃς ὁμορφα ὁμορφα, θὰ τὸ ἀφήσῃς νὰ πάρῃ μιὰ
βράση, κ' ὕστερα θὰ ρίξῃς τὴν ντομάτα κοιν. Ἐγιαχνίσα
χλωροβάσουλα με κολοτσύθτσια νὰ φᾶμε δὲ μεσημέριν
Κῶς (Καρδάμ.) Τὸν ἐγιαχνίσα τὸ λαγὸ μ' ὀλόκληρα τὰ κρεμ-
μύδια Πελοπ. (Γαργαλ.) Γιαχνισμένο φαῖ Κρήτ. Ἡ Στα-
μάτα 'ς τὴν κουζίνα γιαχνίσε κοττόπουλλα. Γ. Ξενόπ., Γυ-
ρισμ., 34. 2) Τρώγω φαγητὸν *γιαχνί* Εὐβ. (Ἀκρ. κ.ά.):
Μεῖς θὰ δοῦ γιαχνίσουμι σήμερὰ Ἀκρ. 3) Μεταφ., πέρδο-
μαι ἄνευ θορύβου, πιθαν. ἐκ τοῦ ὑπὸ τοιοῦτου εἶδους φαγη-
τοῦ προκαλουμένου ἀερίου Πελοπ. (Συκιὰ Κορινθ. Τρίκκ.):
Μᾶς τὸν γιαχνίσε Συκιὰ Κορινθ. Μᾶς τὸν ἐγιαχνίσε με
φιλοκρέμμυδο Τρίκκ.

γιαχνισμα τό, κοιν.

Ἐκ τοῦ ρ. *γιαχνίζω*.

Καβούρντισμα κρέατος ἢ οἰουδήποτε φαγητοῦ (ἐκ λαχανι-
κῶν, χορταρικῶν, ἰχθύων κλπ.) με ψιλοκομμένα κρομμύδια
καὶ ἔλαιον ἢ βούτυρον ἢ λίπος: Τὸ καλὸ γιαχνισμα χρειάζε-
ται, γιὰ νὰ γίνῃ καλὸ τὸ φαῖ.

γιαχνιστός ἐπίθ. κοιν. γιαχν'στός Ἡπ. (Ἀγναντ.) για-
χνισός Ἡπ. (Παλάσ.) γιαχ'σός Ἡπ. (Παλάσ.) γιαχνιστός
Πελοπ. (Ἀνώγ. Βερεστ. Κοντογόν. Μαργέλ. Μηλιώτ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γιαχνίζω*.

Ἐπὶ φαγητοῦ, τὸ παρσκευασμένον *γιαχνί*, τὸ ὅπ. βλ.,
κοιν.: Κρέας γιαχνιστό. Μπακαλιάρος γιαχνιστός. Φασόλια-
μπιζέλια - κουκκιά - κολοκυθάκια - λάχανα γιαχνιστά κοιν.
Χόρτα γιαχνιστά Πελοπ. (Ἀνώγ.) Χόρτα γιαχν'σά Ἡπ.
(Παλάσ.) Τ'ς κουρφουκουλουθιές τ'ς τρώμι βραστές κὶ
γιαχν'στές Ἡπ. (Ἀγναντ.) Σᾶς ἔφτιαξα κουτσά γιαχνιστά
Εὐβ. (Κάρυστ.) Ἀ τὸ κάμω θέλω γιαχνιστὸ τὸ κοιὰς ('ὰ = νὰ)
Κῶς. Κάτσε νὰ φᾶμε λάχανα γιαχνιστά με ζεστοφούρι (=
φρέσκο ψωμὶ) Πελοπ. (Κοντογόν.) Ἐχουμε σαλιγκάρια
γιαχνιστά νὰ φᾶμε σήμερὰ Πελοπ. (Βερεστ.) Ἀναφε τὸ
λυγνάρει καὶ σύμπα τὴ φωτιά νὰ γένουνε τὰ γιαχνιστά λάχα-
να νὰ φᾶμε! Πελοπ. (Μαργέλ.) Ἐφαγε κουκκιά γιαχνι-
στά καὶ διάκε τὸ χωράφι γιὰ βότανο (=πῆγε στὸ χωράφι
νὰ βοτανίσῃ τὰ δημητριακά) Πελοπ. (Μηλιώτ.) || Ἀσμ.

Ἄλλο ψωμὶ δὲ ῥέγομαι σὰν τσι κριθοκουλοῦρες,

περίτα νὰ 'χω καὶ ἐλιές καὶ γιαχνιστές φασούλες

Κρήτ. (Νεάπ.) β) Οὐς., γιαχνιστὸ τό, φαγητὸν παρσκευα-
σμένον *γιαχνί* κοιν.: Τὰ γιαχνιστά κάνουν κακὸ
'ς τοὺς στομαχικοὺς Πελοπ. (Γαργαλ.) Τοῦ γιαχν'στο
φαῖ βλάφτ' βόρ. ἰδιωμ. Ὁ γιατρός μου ἀπαγόρευε τὰ
γιαχνιστά κοιν.

Γιαχουντής ὁ, σύνθη. καὶ Καππ. (Δίλ. Φλογ.) Γιαχουνδῆς
Βιθυν. (Κίος Κουβούκλ.) Θράκ. (Ἀδρικνούπ. Μάδυτ. κ.ά.)
Καππ. (Ἀραβάν.) Κρήτ. Γιαχουντῆς Κύπρ. Πόντ. (Κοτύωρ.)
Γιαουντῆς Μακεδ. (Βέρ.) Γιαουνδῆς Προπ. (Καλόλιμν.)
Γιαχούτης Μεγίστ. Θηλ. Γιαχουνδῖνα Α. Κρήτ. Γιαχού-
ταινα Μεγίστ. Γεν. Γιαχουνδηριοῦ Καππ. (Ἀραβάν.) Πληθ.
Γιαχουνδῆρε Καππ. (Ἀραβάν.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *Yahudi* = Ἑβραῖος.

1) Ὁ Ἑβραῖος, ὡς ὕβρις ἐνθ' ἄν.: Ἐ, κακομοίρη Για-
χουνδῆ, ν' ἀναμαζώξῃς τὸ νοῦ σου! Α. Κρήτ. Γιαχουντῆς
εἶσαι, βρέ, καὶ τὴ σουρντίζεις τὴ φωνή σου; (=σύρεις τὴν
φωνήν σου ὁμιλῶν) Κίος Ἡρτεν ἓνα Γιαχουντῆς Φλογ.
Ἡτον σαράφ' Γιαχουντῆ (=ἦταν ὁ σαράφης Ἑβραῖος) Δίλ.
Εἶντα λές, μωρὴ Γιαχουνδῖνα; Α. Κρήτ. Συνών. *τσιφού-
της, χαχαμίκος*. 2) Μεταφ., τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα,
τὸ ὅποιον καίουν κατὰ τὴν νύκτα τῆς Ἀναστάσεως εἰς τὸ
προκύλιον τοῦ ναοῦ Προπ. (Καλόλιμν.) || Ἀσμ.

Πρωτὶ καὶ τὰ χαράματα, πρὶν κράξῃ ὁ πετεινός,

ὁ Γιαουντῆς θὰ καίγεται μαζί κὶ ὁ οὐρανός

3) Ἐπίθ., φιλάργυρος, αἰσχροκερδῆς Κύπρ. Μεγίστ. Συνών.
*τσιφούτης, καρμίρης, σπαγγορραμμέ-
νος*.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. Ἀθῆν. Πελοπ. (Ἀργ. Πάτρ.
Τρίπ.) Στερελλ. (Λαμ.)

γιάχτιρι τό, ἱμβρ. γιαχτιρι Θάσ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

